

10 décembre 2009 - Circulaire ministérielle relative à la loi du 21 mars 2007 réglant l'installation et l'utilisation de caméras de surveillance, telle que modifiée par la loi du 12 novembre 2009 (version coordonnée, modif. Circulaire du 13 mai 2011)

A Mesdames et Messieurs les Bourgmestres,
A Mesdames et Messieurs les Présidents des Collèges de police,
A Mesdames et Messieurs les Chefs de corps de la police locale,
A Monsieur le Commissaire général de la police fédérale,
Au Président de la Commission permanente de la police locale,

Pour information :

A Mesdames et Messieurs les Gouverneurs de Province,
A Monsieur le Gouverneur f.f. de l'arrondissement administratif de Bruxelles-Capitale ;

Madame, Monsieur le Bourgmestre,
Madame, Monsieur le Président,
Madame, Monsieur le Chef de corps,
Monsieur le Commissaire général,
Monsieur le Président,

Cette circulaire a pour but d'éclairer les autorités locales et les services de police sur les règles prévues par la loi du 21 mars 2007 réglant l'installation et l'utilisation des caméras de surveillance (ci-après « loi caméras ») depuis sa modification récente par la loi du 12 novembre 2009 et de leur donner des recommandations sur la manière dont ils doivent concrètement l'appliquer.

Il sera donc principalement question de la procédure d'avis en cas d'installation de caméras de surveillance fixes dans un lieu ouvert et de l'utilisation de caméras de surveillance mobiles par les services de police. En outre, certains points concernent des notions qui, depuis l'entrée en vigueur de loi, posent certaines questions dans la pratique.

10 december 2009- Ministeriële omzendbrief betreffende de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's, zoals gewijzigd door de wet van 12 november 2009 (gecoördineerde versie – wijzigingen omzendbrief 13 mei 2011)

Aan de Dames en Heren Burgemeesters,
Aan de Dames en Heren Voorzitters van de Politiecolleges,
Aan de Dames en Heren Korpschefs van de lokale politie,
Aan de Heer Commissaris-generaal van de federale politie,
Aan de Heer Voorzitter van de Vaste commissie van de lokale politie,

Ter informatie:

Aan de Dames en Heren Provinciegouverneurs,
Aan de Heer wd. Gouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad;

Mevrouw, Mijnheer de Burgemeester,
Mevrouw, Mijnheer de Voorzitter,
Mevrouw, Mijnheer de Korpschef,
Mijnheer de Commissaris-generaal,
Mijnheer de Voorzitter,

Doel van deze omzendbrief is om de lokale overheden en de politiediensten in te lichten over de regels voorzien in de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's (hierna "camerawet" genoemd), sinds zijn recente wijziging door de wet van 12 november 2009, en om hen aanbevelingen te doen over hoe zij deze concreet moeten toepassen.

Er zal dus voornamelijk sprake zijn van de adviesprocedure in geval van plaatsing van vaste bewakingscamera's op een niet-besloten plaats en van het gebruik van mobiele bewakingscamera's door de politiediensten. Bovendien hebben bepaalde punten betrekking op de noties die, sinds de inwerkingtreding van de wet, bepaalde vragen oproepen in de praktijk.

1. Définitions

1.1. Nuisances

La définition de la caméra de surveillance mentionne, depuis l'adoption de la loi caméras en 2007, les délits contre les personnes ou les biens, les nuisances au sens de l'article 135 de la nouvelle loi communale et le maintien de l'ordre public. Dans le reste du dispositif, il n'était pourtant plus question de nuisances, mais uniquement d'infractions, de dommages ou d'atteintes à l'ordre public. Un doute était donc permis quant à l'applicabilité de ces dispositions (relatives au visionnage en temps réel, à l'enregistrement et à la conservation des images) en cas de nuisances.

Pour combler cette lacune, le terme « nuisances » a donc été inséré dans le reste du dispositif, lors de la modification de la loi. Le doute a donc été levé quant à l'applicabilité des dispositions relatives au visionnage en temps réel, à l'enregistrement et la conservation des images, en cas de nuisances.

Toutefois, pour ne pas alourdir inutilement le texte des autres dispositions, il n'y est fait mention que du terme « nuisances ». Cela ne signifie pas que l'on vise toute nuisance quelconque. La définition légale des caméras parle de nuisances au sens de l'article 135 de la nouvelle loi communale. Par le terme « nuisances », on fait toujours référence aux nuisances dont il est question dans la définition de la caméra de surveillance, à l'article 2 de la loi, à savoir les nuisances au sens de l'article 135 de la nouvelle loi communale.

Le législateur a uniquement eu l'intention de viser les nuisances au sens de l'article 135 de la nouvelle loi communale, à savoir tous les dérangements publics pour lesquels les communes sont compétentes.

1.2. Caméras de surveillance fixes/ mobiles

La loi définit comme étant une caméra de surveillance mobile celle qui est déplacée au cours de l'observation afin de filmer à partir de différents lieux ou positions. L'adjectif mobile ne qualifie donc que les caméras qui ne sont pas fixées à un endroit pendant le temps de la surveillance, mais que l'on déplace au cours de l'observation, tout en recueillant des images.

1. Definities

1.1. Overlast

In de definitie van de bewakingscamera wordt, sinds het invoeren van de camerawet in 2007, melding gemaakt van misdrijven tegen personen of goederen, overlast in de zin van artikel 135 van de nieuwe gemeentewet en van de handhaving van de openbare orde. In de rest van het dispositief, werd er geen melding meer gemaakt van overlast, maar enkel van misdrijven, schade of ordeverstoring. Een onzekerheid was dus mogelijk inzake de toepasbaarheid van de desbetreffende bepalingen (die het bekijken in real time, het opnemen en het bijhouden van beelden regelen) ingeval van dergelijke overlast.

Om deze leemte op te vullen werd bij de wetswijziging de term "overlast" in de rest van het dispositief toegevoegd. Er bestaat dus geen twijfel meer over de toepasbaarheid van de bepalingen die het bekijken van de beelden in realtime, het opnemen en het bijhouden van de beelden regelen, in geval van overlast.

Om evenwel de tekst van de overige bepalingen niet onnodig te verzwaren, wordt er slechts melding gemaakt van de term « overlast ». Dit betekent niet dat men eender welke overlast beoogt. Met deze term wordt altijd verwezen naar de overlast zoals bedoeld in de definitie van de bewakingscamera, in artikel 2 van de wet: het betreft dus overlast in de zin van artikel 135 van de nieuwe gemeentewet.

De wetgever heeft uitsluitend de bedoeling gehad om te verwijzen naar overlast in de zin van artikel 135 van de nieuwe gemeentewet, namelijk alle openbare overlast waarvoor de gemeenten bevoegd zijn.

1.2. Vaste / mobiele bewakingscamera's

De wet definieert als een mobiele bewakingscamera de bewakingscamera die tijdens de observatie verplaatst wordt teneinde vanaf verschillende plaatsen en posities te filmen. Het adjectief mobiel bepaalt dus slechts de camera's die niet op een plaats zijn vastgemaakt tijdens de bewakingstijd, maar die men tijdens de observatie verplaatst, terwijl de beelden worden verzameld.

Toutes les autres caméras de surveillance sont donc, au sens de la loi caméras, des caméras de surveillance fixes.

Cela signifie que des caméras de surveillance installées provisoirement afin de filmer un lieu pendant quelques jours (par exemple lors d'un festival annuel), une ou plusieurs semaines, voire plusieurs mois, sont des caméras fixes : même si elles ont vocation à être déplacées, elles ne le sont pas pendant l'observation. Le déplacement n'a lieu qu'une fois la décision prise de ne plus y avoir recours dans ce lieu. Ces caméras sont provisoires mais elles sont fixes.

Par conséquent, dès le moment où la ou les caméras de surveillance filment à partir du même lieu ou de la même position (même si elles peuvent être orientées de différentes manières), toutes les obligations prévues pour les caméras de surveillance fixes doivent être respectées.

1.3. Entrée d'un lieu

La loi prévoit qu'à l'entrée de tout lieu filmé par une ou plusieurs caméras de surveillance fixes, le responsable du traitement doit apposer un pictogramme signalant l'existence de la surveillance par caméras. Elle n'impose donc pas d'apposer un pictogramme par caméra, ni d'en apposer un à proximité de la caméra.

Par contre, la loi ne contient pas de définition du terme « entrée » et de ce fait, lorsqu'il s'agit d'un lieu ouvert, la question de savoir où placer les pictogrammes peut se poser. L'on peut raisonnablement affirmer qu'en apposant un pictogramme aux principaux points d'accès au périmètre filmé, le responsable du traitement satisfait à son obligation.

Lorsqu'une surveillance par caméras est organisée dans une zone déterminée de la commune (un marché, un quartier), il suffit de signaler cette surveillance au moyen d'un pictogramme situé à l'entrée / aux entrées de cette zone. De même, lorsque la vidéosurveillance est organisée sur la totalité du territoire d'une commune, il n'est pas contraire à la loi de la signaler au moyen de pictogrammes installés sur les voies d'accès à la commune. Rien n'interdit toutefois dans ce cas de rappeler la présence de caméras à l'intérieur de la commune, en y apposant des

Alle andere bewakingscamera's zijn dus, in de zin van de camerawet, vaste bewakingscamera's.

Dit betekent dat de bewakingscamera's die voorlopig geplaatst worden om een plaats te filmen tijdens enkele dagen (bijvoorbeeld tijdens een jaarlijks festival), één of meerdere weken, zelfs meerdere maanden, vaste camera's zijn: zelfs indien deze geschikt zijn om te worden verplaatst, gebeurt dit niet tijdens de observatie. De verplaatsing gebeurt slechts dan eens de beslissing genomen is om er geen beroep meer op te doen op deze plaats. Deze camera's zijn voorlopig, maar vast.

Bijgevolg moeten, vanaf het moment waarop de bewakingscamera('s) vanaf dezelfde plaats of dezelfde positie (zelfs indien deze op verschillende manieren kunnen worden gericht) film(t)(en), alle verplichtingen, die zijn voorzien voor de vaste bewakingscamera's, worden gerespecteerd.

1.3. Toegang tot een plaats

De wet voorziet dat bij de toegang van elke plaats die door één of meerdere vaste bewakingscamera's wordt gefilmd, de verantwoordelijke voor de verwerking een pictogram moet aanbrengen dat aangeeft dat er camerabewaking plaatsvindt. Zij legt dus niet op dat er per camera een pictogram moet worden geplaatst en ook niet dat er één in de nabijheid van de camera moet worden geplaatst.

De wet vermeldt daarentegen geen definitie van de term « toegang » en hierdoor, wanneer het een niet-besloten plaats betreft, kan de vraag gesteld worden waar de pictogrammen geplaatst moeten worden. Men kan redelijkerwijs aannemen dat de verantwoordelijke voor de verwerking, door een pictogram aan te brengen op de voornaamste toegangspunten in de gefilmde perimeteer, aan zijn verplichting voldoet.

Zo ook volstaat het, wanneer er een camerabewaking wordt georganiseerd in een welbepaalde zone van de gemeente (een markt, een wijk), om deze bewaking aan te geven door middel van een pictogram die aan de ingang / aan de ingangen van deze zone wordt aangebracht. Wanneer het cameratoezicht op het gehele grondgebied van een gemeente wordt georganiseerd, is het niet strijdig met de wet dit aan te geven door middel van pictogrammen aangebracht op de toegangswegen naar de gemeente. Het blijft in dit geval evenwel mogelijk om te herinneren

pictogrammes dans les endroits importants de la commune ou, à l'opposé, dans les endroits où on s'attend moins à être filmé.

1.4. Proportionnalité des images

Pour les trois catégories de lieux, la loi caméras prévoit que le responsable du traitement « s'assure que la ou les caméras de surveillance ne sont pas dirigées spécifiquement vers un lieu pour lequel il ne traite pas lui-même les données ». Cette disposition rappelle en fait le principe de proportionnalité à respecter lors de tout traitement de données à caractère personnel et donc également au niveau des images filmées.

Le terme « spécifiquement » visait à ne pas empêcher le responsable du traitement de laisser apparaître sur les images une partie d'un lieu pour lequel il ne traite pas les données, dans la mesure où il est inévitable de faire autrement (par exemple, laisser apparaître une petite partie du trottoir lorsque l'on filme un bâtiment ou l'entrée de celui-ci). Mais cela signifie donc que, lorsque c'est le cas, cela doit être limité au strict minimum (pour les lieux fermés non accessibles au public, c'est même expressément prévu par le législateur). On peut donc en conclure que ce n'est pas parce qu'une petite partie du trottoir apparaît sur les images d'une caméra placée pour filmer un bâtiment ou l'entrée de celui-ci que le lieu filmé est un lieu ouvert.

Pour les lieux ouverts, comme la loi le prévoit, il est possible de diriger la caméra de surveillance fixe vers un lieu pour lequel on ne traite pas les données, à condition d'obtenir l'accord exprès du responsable du traitement pour ce lieu. Cela vise par exemple l'hypothèse où l'autorité communale installe des caméras filmant une rue et où sur les images des caméras apparaissent l'entrée d'une habitation privée ou d'un café, ou de tout autre bâtiment dont la surveillance par caméras n'est pas du ressort de la commune. L'autorité communale, si elle ne veut pas masquer ces entrées sur les images, devra obtenir expressément l'accord des personnes responsables du traitement pour cette habitation ou ce café. Sans cet accord, le responsable du traitement est obligé, par des moyens techniques, de masquer ces parties sur les images. Pour une question de preuve, cet accord sera de préférence écrit.

aan de aanwezigheid van camera's in de gemeente, door er pictogrammen aan te brengen op de belangrijke plaatsen van de gemeente of, daarentegen, op de plaatsen waar men minder verwacht gefilmd te worden.

1.4. Proportionaliteit van de beelden

Voor de drie plaatscategorieën voorziet de camerawet dat de verantwoordelijke voor de verwerking « erop toeziet dat de bewakingscamera of -camera's niet specifiek gericht worden op een plaats waarvoor hij niet zelf de gegevens verwerkt ». Deze bepaling wijst in feite op het proportionaliteitsbeginsel dat moet worden gerespecteerd bij elke verwerking van persoonsgegevens en dus ook op het vlak van de gefilmde beelden.

De term « specifiek » was bedoeld om de verantwoordelijke voor de verwerking niet te beletten om op de beelden een deel van een plaats te laten verschijnen voor dewelke hij de gegevens niet verwerkt, indien het niet anders kan (bijvoorbeeld een klein deel van het voetpad laten verschijnen wanneer men een gebouw of de ingang ervan filmt). Maar dat betekent dus dat, wanneer dit het geval is, dat tot het strikte minimum moet worden beperkt (voor de voor het publiek niet toegankelijke besloten plaatsen, is het zelfs uitdrukkelijk door de wetgever voorzien). Men kan hier dus uit afleiden dat het niet is omdat een klein deel van het voetpad verschijnt op de beelden van een camera die werd geplaatst om een gebouw of de ingang ervan te filmen, dat de gefilmde plaats een niet-besloten plaats is.

Zoals de wet het voorziet, is het voor de niet-besloten plaatsen mogelijk om de vaste bewakingscamera te richten op een plaats waarvoor hij niet zelf de gegevens verwerkt, mits hij daarvoor expliciet de toestemming heeft van de verantwoordelijke voor de verwerking van de betrokken plaats. Dit heeft bijvoorbeeld betrekking op het geval waarin de gemeentelijke overheid camera's installeert die een straat filmen en dat op de beelden van de camera's de ingang verschijnt van een privé-woning of van een café, of van elk ander gebouw waarvan de camerabewaking niet onder de bevoegdheid van de gemeente valt. De gemeentelijke overheid zal, indien zij deze ingangen niet wil verbergen op de beelden, het uitdrukkelijk akkoord moeten krijgen van de verantwoordelijke personen voor de verwerking voor deze woning of dit café. Zonder dit akkoord is de verantwoordelijke voor de verwerking verplicht om, door middel van technische middelen, deze delen op de

beelden te verbergen. Om een bewijs te hebben, zal dit akkoord bij voorkeur schriftelijk moeten zijn.

1.5. Distinction entre les différentes catégories de lieux

1.5.1. Différence entre lieu ouvert et lieu fermé

La loi caméras définit le lieu ouvert comme « tout lieu non délimité par une enceinte et accessible librement au public » (article 2, 1°, de la loi caméras). Cette définition retient donc deux critères : celui de la non-délimitation ainsi que celui du libre accès au public. De ces deux éléments, on peut déduire que l'on vise, la plupart du temps, des espaces publics gérés par les autorités (particulièrement la voie publique). Cette catégorie de lieux ne devrait pas concerner des personnes privées ou même des personnes de droit public qui n'ont pas de compétence en matière de surveillance et de sécurité dans ce type de lieux. La volonté du législateur n'était en effet pas de permettre à des particuliers de surveiller la voie publique, ce qui est déjà interdit par d'autres législations. Si, par exemple, un entrepreneur effectue des travaux sur la voie publique, il s'agit d'un lieu ouvert : cet entrepreneur n'a pas la compétence de placer des caméras dans ce lieu, pour surveiller le chantier.

Les lieux fermés sont, quant à eux, délimités par une enceinte, comme l'indique leur nom. Tous les bâtiments sont donc des lieux fermés. Quant à la délimitation, l'arrêté royal du 2 juillet 2008 relatif aux déclarations d'installation et d'utilisation de caméras de surveillance précise que « *l'enceinte doit au minimum être composée d'une délimitation visuelle légitimement apposée ou d'une indication permettant de distinguer les lieux* ». Il faut donc que l'on voie clairement que ce lieu se distingue d'un autre par le fait qu'il est délimité de manière visible. Et cette délimitation doit être légitimement apposée, c'est-à-dire qu'elle doit être réalisée par une personne qui possède un droit réel (propriétaire, locataire, emphytéote,...) sur ce lieu. Elle peut également être temporaire (par exemple, événement organisé sur la voie publique, clairement délimité par des barrières : cette portion de lieu ouvert devient un lieu fermé - accessible au public - pour la durée de l'évènement).

1.5. Onderscheid tussen de verschillende plaatscategorieën

1.5.1. Verschil tussen niet-besloten plaats en besloten plaats

De camerawet definieert de niet-besloten plaats als « elke plaats die niet door een omsluiting is afgebakend en vrij toegankelijk is voor het publiek » (artikel 2, 1° van de camerawet). Deze definitie bevat dus twee criteria: de niet-omsluiting en de vrije toegankelijkheid voor het publiek. Uit deze twee elementen kan men afleiden wat men meestal verstaat onder publieke ruimten beheerd door de overheid (in het bijzonder de openbare weg). Deze plaatscategorie zou geen betrekking moeten hebben op privé-persoon of zelfs openbare rechtspersonen die geen bevoegdheid hebben inzake toezicht en beveiliging op dit soort van plaatsen. De wetgever had namelijk niet de bedoeling om particulieren de mogelijkheid te geven de openbare weg te bewaken, wat reeds verboden werd door andere wetgevingen. Als een aannemer bijvoorbeeld werken uitvoert op de openbare weg, dan betreft dit een niet-besloten plaats: deze aannemer heeft niet de bevoegdheid om op deze plaats camera's te plaatsen om de werf te bewaken.

De besloten plaatsen daarentegen zijn, zoals hun benaming het aangeeft, afgebakend door een omsluiting. Alle gebouwen zijn dus besloten plaatsen. Wat de omsluiting betreft, bepaalt het koninklijk besluit van 2 juli 2008 betreffende de aangiften van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's dat « *de omsluiting minstens moet bestaan uit een op rechtmatige wijze aangebrachte visuele afbakening of aanduiding waardoor de plaatsen van elkaar kunnen worden onderscheiden* ». Men moet dus duidelijk kunnen zien dat deze plaats zich onderscheidt van een andere door het feit dat deze visueel is afgebakend. Deze afbakening moet op rechtmatige wijze aangebracht zijn, dit wil zeggen dat degene die de afbakening aanbrengt, een persoon moet zijn die een zakelijk recht op deze plaats bezit (eigenaar, verhuurder, erfpachter,...). Ze kan eveneens tijdelijk zijn (bijvoorbeeld evenement georganiseerd op de openbare weg, duidelijk afgebakend met hekken : dit deel van niet-

besloten plaats wordt – voor de duur van het evenement - een voor het publiek toegankelijke besloten plaats).

1.5.2. Différence entre lieu fermé accessible et non accessible au public

Le lieu fermé accessible au public est défini comme « tout bâtiment ou lieu fermé destiné à l'usage du public, où des services peuvent lui être fournis » (article 2, 2°). Le lieu fermé non accessible au public est quant à lui défini comme « tout bâtiment ou lieu fermé destiné uniquement à l'usage des utilisateurs habituels » (article 2, 3°).

Le premier critère qui les différencie est l'accessibilité au public. Alors que le premier est accessible au public, le deuxième ne l'est pas. En outre, dans le lieu fermé accessible au public, il peut être fourni des services au public : il s'agit d'un lieu destiné à l'usage du public. Par rapport à ce critère du service, ce qui importe, c'est le fait que, selon la destination du lieu voulue par le responsable du traitement, un service puisse y être fourni : si une personne entre dans ce lieu sans utiliser le service proposé, ce lieu ne changera pas de facto de catégorie. En outre, le fait que l'accès du lieu au public soit soumis à des conditions (telles qu'une entrée payante) n'en fait pas un lieu non accessible au public.

On en déduit que sont des lieux fermés accessibles au public les magasins, les galeries commerçantes, les banques, les salles de guichet de gare ou d'administration, les gares, les stations de métro, parkings privés, les halls de sport, les cafés et restaurants,... Cette catégorie des lieux fermés accessibles au public comprend donc des lieux très variés. A contrario, les lieux fermés non accessibles au public seront donc les domiciles privés, les immeubles à appartements, les parties d'immeubles professionnels uniquement accessibles aux employés,...

En cas de doute sur la catégorie de lieu ou de lieu mixte, la philosophie de la loi sur la protection de la vie privée, qui est celle d'une

1.5.2. Verschil tussen voor het publiek toegankelijke en niet voor het publiek toegankelijke besloten plaats

De voor het publiek toegankelijke besloten plaats wordt gedefinieerd als elk besloten gebouw of elke besloten plaats bestemd voor het gebruik door het publiek waar diensten aan het publiek kunnen worden verstrekt (artikel 2, 2°). De niet voor het publiek toegankelijke besloten plaats wordt daarentegen gedefinieerd als elk besloten gebouw of elke besloten plaats die uitsluitend bestemd is voor het gebruik door de gewoonlijke gebruikers (artikel 2, 3°).

Het eerste criterium dat een onderscheid maakt is de toegankelijkheid voor het publiek. Terwijl de eerste plaats toegankelijk is voor het publiek is de tweede dat niet. Bovendien kunnen er op de voor het publiek toegankelijke besloten plaats diensten worden aangeboden aan het publiek: het betreft een plaats bestemd voor het gebruik door het publiek. Wat belangrijk is betreffende dit criterium van diensten, is het feit dat er een dienst kan worden aangeboden al naargelang de bestemming die de verantwoordelijke van de verwerking aan de plaats heeft gegeven: als een persoon deze plaats betreedt zonder de voorgestelde dienst te gebruiken, dan verandert deze plaats niet de facto van categorie. Bovendien is het niet omdat de toegang van de plaats is onderworpen aan bepaalde voorwaarden (zoals een betalende inkom), dat deze plaats een niet voor het publiek toegankelijke plaats wordt.

Hieruit leidt men af dat de handelszaken, winkelgalerijen, banken, loketzalen in een station of gemeentebestuur, stations, metrostations, privéparkings, sportzalen, cafés en restaurants,... voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen zijn. Deze categorie van voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen bestaat dus uit heel gevarieerde plaatsen. De niet voor het publiek toegankelijke plaatsen zijn daarentegen private woningen, appartementsgebouwen, delen van kantoorgebouwen die toegankelijk zijn voor de bedienden,...

In geval van twijfel over de categorie van plaats of van gemengde plaats wil de filosofie van de wet op de persoonlijke levenssfeer, die staat

plus grande protection possible de la vie privée, veut que les règles les plus strictes soient appliquées.

2. Caméras de surveillance fixes dans les lieux ouverts – avis préalable et consultation du chef de corps

2.1. Introduction

Rappelons d'abord qu'en ce qui concerne les lieux ouverts, l'intention du législateur n'était pas de permettre à des particuliers ou des personnes privées de surveiller le domaine public. Le responsable du traitement sera donc la plupart du temps une autorité publique. Et lorsqu'il s'agit d'une commune, le responsable du traitement ne peut en tout cas pas être le conseil communal vu son rôle dans la procédure d'installation.

En effet, le responsable du traitement pour un lieu ouvert doit obtenir, préalablement à l'installation des caméras de surveillance, un avis positif du conseil communal de la commune où se situe le lieu. Le conseil communal ne peut donc pas être en même temps responsable du traitement.

Avant de rendre son avis, le conseil communal doit consulter le chef de corps de la zone de police où se situe le lieu. Quelle est la portée de cette consultation ? L'avis du conseil communal peut-il diverger de l'analyse du chef de corps ?

Il est à préciser, avant de répondre à ces questions, que le responsable du traitement, lorsqu'il introduit sa demande d'avis, doit, afin de permettre aux instances consultées de rendre un avis éclairé, fournir certaines informations.

Ces informations sont les suivantes (il s'agit en fait, pour la plupart, de celles qui seront transmises par le responsable du traitement lors de la déclaration de l'installation de caméras de surveillance à la Commission de la Protection de la Vie privée):

- l'indication du responsable du traitement ;
- la dénomination du traitement (banque de données) ;
- la finalité du traitement (à savoir la

pour een zo groot mogelijke bescherming van de persoonlijke levenssfeer, dat de meest strikte gegevens worden toegepast. »

2.Vaste bewakingscamera's op de niet-besloten plaatsen – voorafgaand advies en raadpleging van de korpschef

2.1. Inleiding

Wij wijzen er in eerste instantie op dat de wetgever, voor de niet-besloten plaatsen, niet de bedoeling had om particulieren of privépersonen de mogelijkheid te geven het openbare domein te bewaken. De verantwoordelijke voor de verwerking zal dus meestal een openbare overheid zijn. En wanneer het een gemeente betreft, dan kan de verantwoordelijke voor de verwerking in ieder geval niet de gemeenteraad zijn, gelet op zijn rol in de procedure tot plaatsing.

De verantwoordelijke voor de verwerking voor een niet-besloten plaats moet, voorafgaand aan de plaatsing van de bewakingscamera's, een positief advies krijgen van de gemeenteraad van de gemeente waar de plaats zich bevindt. De gemeenteraad kan dus niet tegelijkertijd verantwoordelijke voor de verwerking zijn.

De gemeenteraad moet de korpschef van de politiezone, waar de plaats zich bevindt, raadplegen vooraleer haar advies te formuleren. Welke is de draagwijdte van deze raadpleging ? Kan het advies van de gemeenteraad afwijken van de analyse van de korpschef ?

Vooraleer een antwoord te bieden op deze vragen, moet er op gewezen worden dat de verantwoordelijke voor de verwerking, bij het indienen van zijn adviesaanvraag, bepaalde inlichtingen moet bezorgen om de geraadpleegde instanties de mogelijkheid te geven een duidelijk advies te formuleren.

Deze inlichtingen zijn de volgende (het betreft in feite grotendeels de inlichtingen die door de verantwoordelijke voor de verwerking bij de aangifte van de plaatsing van bewakingscamera's toegestuurd worden aan de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer):

- de vermelding van de verantwoordelijke voor de verwerking ;
- de benaming van de verwerking (databank) ;
- de finaliteit van de verwerking (met

surveillance et le contrôle) et les catégories de données traitées (à savoir des enregistrements d'images) ;

- la base légale ou réglementaire ;
- l'emplacement des caméras de surveillance et le périmètre de la zone surveillée (et éventuellement les images d'une démo effectuée sur place) ;
- les destinataires ;
- les délais de conservation ;
- les mesures de sécurité ;
- la manière de prise de connaissance de la surveillance par les intéressés ;
- le point de contact pour le droit d'accès aux images ;
- la personne de contact pour les demandes d'information.

Il va également mentionner les réponses aux deux questions suivantes :

- quels sont les problèmes de sécurité à la base de la décision d'installer des caméras de surveillance ?
- En quoi la vidéosurveillance est-elle un outil adapté pour y répondre ?

2.2. La consultation du chef de corps

Le chef de corps est consulté afin de donner au conseil communal un avis portant sur l'ampleur et le type de criminalité et de élinquance dans le lieu ouvert concerné.

En tenant compte des informations qui lui auront été transmises et de sa connaissance de la zone qu'il dirige (connaissance de terrain, statistiques policières, priorités du Plan zonal de sécurité), le chef de corps doit se prononcer sur le point de savoir si selon lui, il existe ou non suffisamment d'éléments qui confirment l'existence, dans le lieu ouvert visé, de problèmes de sécurité ou d'un sentiment d'insécurité, entraînant des risques que des faits que l'on peut prévenir, constater ou déceler au moyen de caméras de surveillance s'y produisent.

Il va également, en confrontant les objectifs visés par le projet de vidéosurveillance et la politique policière locale, vérifier si des mesures complémentaires ou des conditions particulières ne devraient pas être associées à l'utilisation des caméras, pour plus d'efficacité. L'on pense notamment à une capacité d'intervention ciblée au sein de la zone surveillée. En effet, l'installation de caméras de surveillance dans des lieux ouverts sans suivi

name het toezicht en de bewaking) en de categorieën van verwerkte gegevens (met name het opnemen van beelden) ;

- de wettelijke of reglementaire basis ;
- de plaatsing van de bewakingscamera's en de perimeter van de bewaakte zone (en eventueel de beelden van een demo uitgevoerd ter plaatse) ;
- de ontvangers ;
- de bewaartermijnen ;
- de veiligheidsmaatregelen ;
- de manier van kennisname van de bewaking door de betrokkenen ;
- het contactpunt voor het recht van toegang op de beelden ;
- de contactpersoon voor de informatieaanvragen.

Hij gaat eveneens de antwoorden geven op de volgende twee vragen :

- welke zijn de veiligheidsproblemen die aan de basis liggen van de beslissing om bewakingscamera's te plaatsen?
- Waarin is camerabewaking een gepast instrument om hierop te antwoorden?

2.2. De raadpleging van de korpschef

De korpschef wordt geraadpleegd om aan de gemeenteraad een advies te verstrekken over de draagwijdte en het type van criminaliteit en delinquentie op de betrokken niet-besloten plaats.

Rekening houdend met de inlichtingen die hem worden toegestuurd en met zijn kennis van de zone waarover hij de leiding heeft (terreinkennis, politiestatistieken, prioriteiten van het Zonaal Veiligheidsplan), moet de korpschef zich uitspreken over het feit of er volgens hem, al dan niet voldoende elementen bestaan die bevestigen dat, op de bedoelde niet-besloten plaats, veiligheidsproblemen bestaan of een onveiligheidsgevoel aanwezig is, met het risico dat er dan ook feiten kunnen plaatsvinden die men kan voorkomen, vaststellen of opsporen door middel van bewakingscamera's.

Door de doelstellingen, die met het cameraproject worden beoogd, en het lokaal politieel beleid met elkaar in verband te brengen, zal hij tevens nagaan of er voor een doeltreffender cameragebruik geen bijkomende maatregelen of bijzondere voorwaarden hieraan moeten gekoppeld worden. Men kan denken aan een gerichte interventiecapaciteit binnen de bewaakte zone. De plaatsing van bewakingscamera's op de niet-besloten

policier efficace pourrait n'apporter aucun résultat tangible.

Selon qu'il estime que ces éléments sont suffisants ou non, son analyse sera favorable ou défavorable sur la nécessité (et/ou l'opportunité) d'installer des caméras de surveillance dans le lieu visé.

Le chef de corps transmet ensuite son analyse au conseil communal.

2.3. L'avis du conseil communal

En se basant sur les informations transmises par le responsable du traitement et sur l'analyse du chef de corps, le conseil communal va rendre son avis. Cet avis doit dans tous les cas être motivé.

S'il suit l'analyse du chef de corps, il pourra être motivé par les éléments repris dans celle-ci.

Si, par contre, le conseil communal décide de s'écarter de l'analyse du chef de corps et de rendre un avis positif sur l'utilisation de caméras alors que ce dernier était défavorable au projet, le conseil communal devra motiver son avis de manière plus circonstanciée. Il en est de même en cas d'avis négatif du conseil communal alors que l'analyse du chef de corps était favorable au projet de vidéosurveillance.

2.4. Avis du conseil communal en cas de caméras de surveillance fixes provisoires

Il arrive que des caméras de surveillance fixes soient installées provisoirement par les communes ou les zones de police afin de faire face à des problèmes ponctuels de sécurité. Ces caméras sont ensuite déplacées afin de suivre les déplacements du phénomène visé (par exemple, rassemblement de jeunes sur la voie publique ou encore dépôt d'immondices). Il se peut donc que ces caméras soient déplacées toutes les deux semaines. Dans de telles conditions, il apparaît clairement difficile, voire impossible, d'obtenir préalablement l'avis positif du conseil communal avant chaque déplacement de la ou des caméras concernées.

La loi ne l'interdisant pas, nous recommandons, dans de telles conditions, de

plaatsen zonder efficiënte politionele opvolging, zou immers geen enkel tastbaar resultaat opleveren.

Al naargelang hij vindt dat deze elementen al dan niet toereikend zijn, zal zijn analyse gunstig of ongunstig zijn met betrekking tot de nood (en/of de opportuniteit) om bewakingscamera's op de bedoelde plaats te installeren.

De korpschef stuurt vervolgens zijn analyse door naar de gemeenteraad.

2.3. Het advies van de gemeenteraad

De gemeenteraad zal zijn advies uitbrengen op basis van de informatie bezorgd door de verantwoordelijke voor de verwerking en de analyse van de korpschef. Dit advies moet in alle gevallen gemotiveerd worden.

Indien zij de analyse van de korpschef volgt, dan kan de motivering steunen op de elementen opgenomen in de analyse van de korpschef.

Indien de gemeenteraad daarentegen beslist om, ondanks de ongunstige analyse van de korpschef toch een positief advies uit te brengen voor het cameragebruik dan zal de gemeenteraad zijn advies uitvoeriger moeten motiveren. Hetzelfde geldt bij een negatief advies van de gemeenteraad, terwijl de analyse van de korpschef voor het project camerabewaking gunstig was.

2.4. Advies van de gemeenteraad ingeval van voorlopige vaste bewakingscamera's

Het gebeurt dat de gemeenten of de politiezones voorlopig vaste bewakingscamera's plaatsen om het hoofd te bieden aan gerichte veiligheidsproblemen. Deze camera's worden vervolgens verplaatst om de verplaatsingen van het beoogde fenomeen te volgen (bijvoorbeeld samenscholingen van jongeren op de openbare weg of nog sluikestorten). Het is dus mogelijk dat deze camera's alle twee weken worden verplaatst. In dergelijke omstandigheden, lijkt het duidelijk moeilijk en zelfs onmogelijk om voorafgaand het positief advies te krijgen van de gemeenteraad voor elke verplaatsing van de desbetreffende camera('s).

Aangezien de wet het niet verbiedt, raden wij in dergelijke omstandigheden aan om een positief

demander un avis positif au conseil communal pour installer, sur un périmètre assez large, ou même sur tout le territoire de la commune, des caméras de surveillance fixes provisoires, afin de lutter contre un phénomène clairement déterminé et de le suivre de manière efficace

Le chef de corps fera part, dans son analyse, des éléments connus concernant le phénomène visé sur tout le territoire de la commune. Le conseil communal, de son côté, donnera son avis par rapport à l'installation de caméras provisoires, afin de lutter contre ce phénomène prédéterminé, dans des lieux qui seront choisis en fonction des déplacements de ce phénomène. Cet avis pourra éventuellement prévoir une période limitée d'utilisation.

Les pictogrammes signalant l'existence des caméras devront bien entendu être déplacés en fonction des modifications du périmètre surveillé et la déclaration à la Commission de la protection de la vie privée, mise à jour.

3. Utilisation de caméras de surveillance mobiles

3.1. Information du bourgmestre

Dans les cas où c'est à l'officier de police administrative que revient la décision de recourir à des caméras mobiles, il doit en informer le bourgmestre.

Lorsqu'il s'agit de l'utilisation de caméras mobiles dans un lieu ouvert, cette information doit avoir lieu dans les plus brefs délais et en tout cas, avant la mise en œuvre du dispositif de vidéosurveillance mobile.

Lorsqu'il s'agit d'un lieu fermé accessible au public, cette information doit se faire sur le champ (pour ce type de lieux, l'officier de police administrative n'a la compétence de décider de l'utilisation de ce genre de caméras que dans les cas d'extrême urgence).

Cette information peut se faire par fax ou courrier électronique et, dans les cas d'extrême urgence, par téléphone. Il importe donc que les services de police disposent de numéros de téléphone, numéros de fax et adresses électroniques permettant de joindre rapidement le ou les bourgmestres concernés. De cette manière, l'information pourra être transmise rapidement et de manière certaine.

advies te vragen aan de gemeenteraad om, in een perimeter die groot genoeg is, of zelfs op het hele grondgebied van de gemeente, voorlopige vaste bewakingscamera's te installeren om een welbepaald fenomeen te bestrijden en het doeltreffend op te volgen.

De korpschef zal in zijn analyse de elementen meedelen die bekend zijn betreffende het beoogde fenomeen op het hele grondgebied van de gemeente. De gemeenteraad zal op haar beurt advies geven met betrekking tot het plaatsen van voorlopige camera's om dit vooraf bepaalde fenomeen te bestrijden, op de plaatsen die zullen gekozen worden op grond van de verplaatsingen van dit fenomeen. Dit advies zal eventueel een beperkte gebruikperiode kunnen voorzien.

De pictogrammen die het bestaan aangeven van camera's zullen natuurlijk moeten worden verplaatst op grond van de wijzigingen van de bewaakte perimeter en de aangifte aan de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer dient gewijzigd te worden.

3. Gebruik van mobiele bewakingscamera's

3.1. Informatie van de burgemeester

In de gevallen dat de officier van bestuurlijke politie de beslissing mag nemen om mobiele camera's te gebruiken moet hij de burgemeester hierover op de hoogte brengen.

Wanneer het gaat om het gebruik van mobiele camera's op een niet-besloten plaats, moet deze kennisgeving zo spoedig mogelijk gebeuren en in ieder geval, voor de uitvoering van de mobiele camerabewaking.

Wanneer het een voor het publiek toegankelijke besloten plaats betreft, moet deze kennisgeving onmiddellijk gebeuren (voor dit type van plaatsen heeft de officier van bestuurlijke politie slechts de bevoegdheid om te beslissen over het gebruik van mobiele camera's in uiterst hoogdringende gevallen).

Deze kennisgeving kan gebeuren per fax of per e-mail en, in uiterst hoogdringende gevallen, telefonisch. Het is dus belangrijk dat de politiediensten beschikken over telefoonnummers, faxnummers en e-mailadressen waarmee ze de desbetreffende burgemeester(s) snel kunnen bereiken. Op die manier zal de kennisgeving snel en met zekerheid kunnen gebeuren.

3.2. Extrême urgence (article 7/2, §2, alinéa 3)

Dans les cas d'extrême urgence uniquement, l'officier de police administrative peut décider seul d'utiliser des caméras de surveillance mobiles dans un lieu fermé accessible au public.

Qu'entend-t-on par « cas d'extrême urgence » ? L'on vise par là des cas où un grand rassemblement nécessitant une intervention immédiate des services de police a lieu de manière imprévue dans un lieu fermé accessible au public (par exemple, lorsque les services de police n'ont pas pu avoir au préalable connaissance de leur organisation ou du lieu de celle-ci, un attroupement ou un rassemblement d'un groupement extrémiste ou encore un rassemblement de motards dans un zoning) et que l'utilisation de caméras de surveillance mobiles est requise. Si, dans ces cas, il n'est pas possible d'attendre la décision du bourgmestre, l'officier de police administrative qui dirige les opérations peut décider lui-même d'y recourir. Il doit toutefois téléphoner directement au bourgmestre pour l'en informer.

Il doit s'agir de cas exceptionnels et l'utilisation de caméras mobiles devant se faire de manière ciblée et efficace, elle doit être motivée.

3.3. Utilisation ciblée et efficace – Principes de respect de la vie privée

L'objectif du législateur n'est pas de permettre aux services de police d'utiliser des caméras de surveillance mobiles en toutes occasions. La loi elle-même a déjà prévu certaines restrictions : il ne peut être question d'utiliser ce genre de dispositif que dans le cadre de grands rassemblements (au sens de l'article 22 de la loi sur la fonction de police) et pour des missions non permanentes, dont la durée d'exécution est limitée. L'on vise donc notamment les manifestations, les grands concerts, les matchs de football,...

3.2. Uiterste hoogdringendheid (artikel 7/2, §2, derde lid)

Op een voor het publiek toegankelijke besloten plaats kan de officier van bestuurlijke politie enkel bij uiterste hoogdringendheid zelf beslissen om mobiele bewakingscamera's te gebruiken.

Wat verstaat men onder « uiterste hoogdringendheid » ? Men bedoelt hiermee een onvoorziene volkstoelooi op een voor het publiek toegankelijke besloten plaats die een onmiddellijk optreden van de politiediensten vereist (bijvoorbeeld wanneer de politiediensten niet op voorhand kennis hebben gekregen van de organisatie of de plaats ervan, een samenscholing of bijeenkomst van een extremistische groepering of nog een bijeenkomst van motorfanaten in een zone) en waarbij het gebruik van mobiele bewakingscamera's aangewezen is. Indien het in deze gevallen niet mogelijk is om te wachten op de beslissing van de burgemeester kan de officier van bestuurlijke politie die de operaties leidt, zelf beslissen om er een beroep op te doen. Hij moet evenwel onmiddellijk telefonisch contact opnemen met de burgemeester om deze hierover te informeren.

Het moet gaan om uitzonderlijke gevallen en aangezien het gebruik van mobiele camera's doelmatig en efficiënt moet zijn, moet dit ook worden gemotiveerd.

3.3. Doelmatig en efficiënt gebruik – Principes van het respect voor de persoonlijke levenssfeer

Het is niet de bedoeling van de wetgever dat de politiediensten in alle omstandigheden mobiele bewakingscamera's kunnen gebruiken. De wet zelf voorziet beperkingen: mobiel cameragebruik kan uitsluitend in het kader van grote volkstoelopen (in de zin van artikel 22 van de wet op het politieambt) en voor niet-permanente opdrachten die tevens in uitvoeringstijd beperkt zijn. Men beoogt met name manifestaties, grote concerten , voetbalwedstrijden,...

En outre, la loi précise que l'officier de police administrative qui assure la responsabilité opérationnelle veille à une utilisation ciblée et efficace des caméras mobiles et à sa conformité avec les principes définis dans la loi du 8 décembre 1992 (ci-après « loi vie privée »). Il s'agit des principes de finalité, de proportionnalité, d'efficacité et de subsidiarité.

Principe de finalité

Les caméras de surveillance doivent être utilisées pour des finalités déterminées. Dans le cadre de la loi caméras, les caméras de surveillance sont utilisées dans un but de surveillance et de contrôle afin de prévenir, constater ou déceler des infractions contre les personnes ou les biens, ou les nuisances au sens de l'article 135 de la nouvelle loi communale ou encore de maintenir ou de rétablir l'ordre public. Ces finalités doivent être déterminées dès le départ et, par la suite, les images ne pourront être traitées que pour ces finalités déterminées.

En outre, en ce qui concerne les caméras de surveillance mobiles, la loi insiste sur l'aspect préventif de leur utilisation, étant donné que l'on vise principalement des missions de police administrative.

Principes de subsidiarité et d'efficacité

L'utilisation de caméras de surveillance mobiles est un moyen subsidiaire, auquel il ne faut recourir que lorsque les autres moyens ne suffisent pas pour atteindre les objectifs recherchés. En outre, si l'on décide d'y recourir, cela doit être un moyen efficace, permettant objectivement d'atteindre les finalités visées par le traitement. Le législateur a mis l'accent sur ce principe en mentionnant expressément que l'officier de police administrative doit veiller à une utilisation efficace des caméras.

Principe de proportionnalité

Ce principe englobe les principes susmentionnés de subsidiarité et d'efficacité mais signifie également que l'on doit faire la balance entre la nécessité d'utiliser des caméras lors de l'opération et le respect de la vie privée des personnes filmées. Il faut respecter un rapport de proportionnalité avec les objectifs poursuivis et ne pas filmer plus qu'il n'est nécessaire pour y arriver.

Daarnaast vermeldt de wet dat de officier van bestuurlijke politie die de operationele verantwoordelijkheid draagt erop toeziet dat het gebruik van de mobiele camera's doelmatig en efficiënt is en in overeenstemming met de in de wet van 8 december 1992 bepaalde beginselen (hierna « privacywet » genoemd). Het zijn de beginselen van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en finaliteit.

Finaliteitsbeginsel

De bewakingscamera's moeten worden gebruikt voor welbepaalde finaliteiten. In het kader van de camerawet worden bewakingscamera's gebruikt met het oog op het toezicht en de controle om inbreuken tegen personen of goederen, of overlast in de zin van artikel 135 van de nieuwe gemeentewet te voorkomen, vast te stellen of op te sporen of om de openbare orde te handhaven of te herstellen. Deze finaliteiten moeten vanaf het begin worden vastgelegd en vervolgens zullen de beelden slechts voor deze welbepaalde finaliteiten kunnen worden verwerkt.

Wat bovendien de mobiele bewakingscamera's betreft, benadrukt de wet het preventieve aspect van het gebruik ervan, gezien men hoofdzakelijk opdrachten van bestuurlijke politie beoogt.

Beginselen subsidiariteit en doelmatigheid

Het gebruik van mobiele bewakingscamera's is een subsidiair middel, waarop men uitsluitend een beroep doet wanneer de andere middelen niet volstaan om de nagestreefde doelstellingen te bereiken. Indien men bovendien beslist om er een beroep op te doen, dan moet dat een efficiënt middel zijn, dat het mogelijk maakt om objectief de door de verwerking beoogde finaliteiten te bereiken. De wetgever heeft de nadruk gelegd op dit principe door uitdrukkelijk te vermelden dat de officier van bestuurlijke politie moet toezien op een efficiënt gebruik van de camera's.

Proportionaliteitsbeginsel

Dit principe omvat de bovenvermelde subsidiariteits- en doelmatigheidsprincipes, maar betekent eveneens dat men de balans moet maken tussen de noodzaak om camera's te gebruiken tijdens de operatie en het respect voor de persoonlijke levenssfeer van de gefilmde personen. Men moet een proportionaliteitslink nastreven met de beoogde doelstellingen en niet meer filmen dan dat nodig is.

La proportionnalité doit aussi être respectée au niveau des images traitées : il ne faut pas prendre d'images superflues ni viser des lieux pour lesquels on n'est pas responsable du traitement.

C'est en respectant ce principe que l'officier de police administrative veillera à l'utilisation ciblée de caméras de surveillance mobile.

→ C'est au regard de ces différents principes que l'officier de police administrative (ou, le cas échéant, le bourgmestre) décidera de recourir aux caméras mobiles et les utilisera.

3.4. Notification à la Commission de la protection de la vie privée

Lorsque la décision est prise de recourir à des caméras de surveillance mobiles, la loi prévoit que l'officier de police administrative notifie cette décision à la Commission de la protection de la vie privée (ci-après CPVP). Cette notification doit avoir lieu au plus tard la veille du jour du grand rassemblement qui sera vidéo surveillé, sauf en cas d'urgence où elle doit intervenir au plus tard dans les sept jours du grand rassemblement.

Dans son avis du 2 septembre 2009, la CPVP recommandait de prévoir pour ce type de notification, un formulaire ad hoc, qui lui serait transmis de manière électronique afin d'être intégré à une banque de données non publique (contrairement aux autres déclarations qui sont publiées dans le registre public tenu par la CPVP).

La notification devra contenir les éléments suivants :

- identification de la personne qui a décidé d'utiliser des caméras de surveillance mobiles (bourgmestre ou officier de police administrative)
- identification du responsable au niveau opérationnel (service et personne)
- identification du grand rassemblement surveillé par caméras (localisation, catégorie de lieu, nature du

De proportionaliteit moet ook worden gerespecteerd op het niveau van de verwerkte beelden: men moet geen overbodige beelden maken en ook geen plaatsen beogen waarvoor men geen verantwoordelijke voor de verwerking is.

Het is door dit principe te respecteren dat de officier van bestuurlijke politie zal toezien op het doelgerichte gebruik van mobiele bewakingscamera's.

→ Het is ten aanzien van deze verschillende principes dat de officier van bestuurlijke politie (of in voorkomend geval de burgemeester) zal beslissen een beroep te doen op de mobiele camera's en deze zal gebruiken.

3.4. Kennisgeving aan de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer

Wanneer de beslissing wordt genomen om mobiele bewakingscamera's te gebruiken, voorziet de wet dat de officier van bestuurlijke politie de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna CBPL) kennis geeft van deze beslissing. Deze kennisgeving moet plaatsvinden ten laatste op de dag die voorafgaat aan de grote volkstoeloop die aan camerabewaking zal worden onderworpen, behalve in het geval van dringende noodzakelijkheid. In dat geval moet de notificatie binnen de zeven dagen na de grote volkstoeloop gebeuren.

In haar advies van 2 september 2009, raadde de CBPL aan om voor dit type van kennisgeving een standaardformulier te voorzien dat op elektronische wijze zou haar worden overgezonden om te worden verzameld in een niet-openbare databank (in tegenstelling tot de andere aangiften die in het openbaar register, dat wordt bijgehouden door de CBPL, worden gepubliceerd).

De kennisgeving zal de volgende elementen moeten bevatten :

- identificatie van de persoon die de beslissing tot het gebruik van mobiele bewakingscamera's heeft genomen (burgemeester of officier van bestuurlijke politie)
- identificatie van de operationeel verantwoordelijke (dienst en persoon)
- identificatie van de grote volkstoeloop die met camera's wordt bewaakt (lokalisering, plaatscategorie, aard van

- rassemblement, date)
- informations sur l'utilisation des caméras :
    - visionnage et enregistrement des images
    - conservation des images
    - motivation de l'utilisation de caméras mobiles
    - description quant à l'utilisation ciblée et efficace et la conformité aux principes de la loi vie privée.

- de volkstoeloop, datum)
- informatie over het gebruik van camera's :
    - het bekijken en opnemen van beelden
    - het bewaren van de beelden
    - motivering voor het gebruik van mobiele camera's
    - beschrijving inzake het doelmatig en efficiënt gebruik en de overeenstemming met de principes van de privacywet.

Le responsable opérationnel est l'officier de police administrative qui décide de l'utilisation des caméras de surveillance mobiles (ou, le cas échéant, qui applique la décision du bourgmestre). Même si, dans la suite de l'opération, un autre officier de police administrative prend le relais, seul le nom du premier (celui qui est à la base de la décision d'utiliser ces caméras) doit être renseigné dans la notification.

Pour éviter des charges administratives trop lourdes, on a prévu la possibilité de n'introduire qu'une seule notification pour plusieurs utilisations de caméras mobiles lorsqu'il s'agit de plusieurs rassemblements dans un même lieu, ayant la même nature et la même dénomination et pour lesquels un même responsable opérationnel utilise toujours des caméras de surveillance mobiles de la même façon. On vise notamment l'utilisation de caméras mobiles par les équipes de preuve lors des matches de football, pour tous les matchs ayant lieu à domicile, au cours d'une même saison. En outre, toujours concernant les matches de football, la notification est faite « dans le cadre » (terme utilisé par la loi caméras) du match, c'est-à-dire que l'on vise la surveillance des supporters depuis leur point de départ jusqu'à la dislocation du rassemblement.

La déclaration se fera via le formulaire standard qui sera transmis à tous les services de police. Dans un premier temps, ce formulaire sera complété sur papier et transmis à la CPVP par fax (au numéro 02/213.85.95). Une fois l'application électronique mise en place, les services de police seront informés des nouvelles modalités de transmission.

De operationeel verantwoordelijke is de officier van bestuurlijke politie die beslist over het gebruik van mobiele bewakingscamera's (of, in voorkomend geval, die de beslissing van de burgemeester toepast). Zelfs als een andere officier het in het verlengde van de operatie overneemt, moet enkel de naam van de eerste (zijnde diegene die aan de basis ligt van de beslissing deze camera's te gebruiken) vermeld worden in de kennisgeving.

Om een al te zware administratieve last te vermijden, is de mogelijkheid voorzien om met één kennisgeving meerdere gebruiken van mobiele bewakingscamera's te melden als het gaat om grote volkstoelopen met eenzelfde locatie, aard en benaming waarbij eenzelfde operationeel verantwoordelijke steeds op dezelfde wijze gebruik maakt van mobiele bewakingscamera's. Wordt o.a. beoogd het gebruik van mobiele camera's door de bewijsteams in het kader van voetbalwedstrijden, voor alle thuiswedstrijden in eenzelfde seizoen. Bovendien wordt bij voetbalwedstrijden de kennisgeving gedaan "in het kader" (term gebruikt in de camerawet) van de wedstrijd, dat wil zeggen dat men het observeren van de supporters beoogt vanaf hun plaats van vertrek tot bij de ontbinding van de volkstoeloop.

De aangifte zal gebeuren via het standaardformulier dat zal worden overgezonden naar alle politiediensten. In eerste instantie zal dit formulier op papier worden ingevuld om vervolgens per fax te worden opgestuurd naar de CBPL (op het nummer 02/213.85.95). Eens de elektronische toepassing er is, zullen de politiediensten geïnformeerd worden over de nieuwe overdrachtmodaliteiten.

3.5. Exemption du pictogramme

Lorsque la vidéosurveillance se fait au moyen de caméras fixes (peu importe la personnalité du responsable du traitement), la loi prévoit l'obligation d'apposer un pictogramme à l'entrée du lieu surveillé. La présence de ce pictogramme à l'entrée entraîne le consentement des personnes qui entrent dans ce lieu à être filmées.

Lorsque la vidéosurveillance est réalisée au moyen de caméras mobiles (par les services de police), la loi prévoit que la présence des caméras de manière visible vaut autorisation préalable. Et la loi précise encore que « *les caméras de surveillance mobiles montées à bord de véhicules, de navires ou d'aéronefs non banalisés sont réputées être utilisées de manière visible* ».

Malgré l'avis du Conseil d'Etat (qui préconisait de supprimer cette fiction, l'utilisation de caméras mobiles étant justifiée par une des causes d'admissibilité prévues par la loi vie privée et ne nécessitant pas de consentement), cette fiction a été maintenue dans la loi. L'article 4 de la loi caméras prévoit en effet que la loi vie privée est applicable sauf dans les cas où la loi caméras contient une disposition contraire expresse. C'est notamment le cas de l'article 8 de la loi caméras qui interdit toute utilisation cachée de caméras. Pour maintenir une certaine cohérence, la loi caméras règle donc cet aspect tant pour les caméras fixes que mobiles.

Par caméras de surveillance mobiles utilisées de manière visible, l'on entend donc celles qui sont montées à bord de véhicules, de navires ou d'aéronefs non banalisés. Cette précision du législateur recouvre déjà la plupart des cas et vise notamment celles dont sont équipées les voitures de police et les hélicoptères. Mais l'on vise également les caméras portées par les policiers eux-mêmes, que ce soit en main (par exemple, les équipes de preuve) ou que leur uniforme en soit équipé. Il ne faut toutefois pas perdre de vue pour ces dernières qu'elles doivent être utilisées de manière visible: les personnes filmées doivent être conscientes que le policier porte une caméra sur lui, vu qu'il n'y a pas de « présomption légale de visibilité » pour ces caméras portatives. Il ne faut pas non plus perdre de vue que ces caméras ne

3.5. Vrijstelling van het pictogram

Wanneer de camerabewaking door middel van vaste bewakingscamera's gebeurt (ongeacht wie de verantwoordelijke voor de verwerking is), voorziet de wet de verplichting om een pictogram aan te brengen aan de ingang van de bewaakte plaats. De aanwezigheid van dit pictogram aan de ingang veronderstelt de instemming van de personen die deze plaats betreden, om te worden gefilmd.

Wanneer de camerabewaking met mobiele camera's gebeurt (door de politiediensten), voorziet de wet dat de aanwezigheid van de camera's op zichtbare wijze, geldt als voorafgaande toestemming. En de wet preciseert nog dat « *Mobiele bewakingscamera's gemonteerd op niet-gebanaliseerde voertuigen, vaartuigen of luchtvaartuigen worden geacht op zichtbare wijze gebruikt te zijn.* ».

Ondanks het advies van de Raad van State (die erop aandrong om deze fictie af te schaffen, aangezien het gebruik van mobiele camera's gerechtvaardigd wordt door één van de toelaatbaarheidsuitzonderingen voorzien door de privacywet en waarvoor geen toestemming verleend moet worden), werd deze fictie in de wet behouden. Artikel 4 van de camerawet voorziet immers dat de privacywet van toepassing is behalve in de gevallen waarin de camerawet een uitdrukkelijke andersluidende bepaling bevat. Dat is met name het geval in artikel 8 van de camerawet dat elk verborgen gebruik van camera's verbiedt. Om een zekere samenhang te behouden, regelt de camerawet dit aspect zowel voor de vaste als voor de mobiele camera's.

Onder mobiele bewakingscamera's gebruikt op zichtbare wijze, verstaat men dus de camera's gemonteerd aan boord van niet-gebanaliseerde voertuigen, vaartuigen of luchtvaartuigen. Deze precisering van de wetgever omvat al de meeste gevallen en beoogt met name de camera's waarmee de politievoertuigen en helikopters zijn uitgerust. Maar men beoogt ook de camera's die door de politieagenten zelf gedragen worden, hetzij met de handen (bijvoorbeeld, de bewijsteams), hetzij dat hun uniform ermee is uitgerust. Men moet evenwel niet uit het oog verliezen dat deze op zichtbare wijze moeten worden gebruikt: de gefilmde personen moeten weten dat de politieagent een camera op zich draagt, aangezien er geen « wettelijk vermoeden van zichtbaarheid » is voor deze draagbare

peuvent être utilisées que dans le cadre de grands rassemblements au sens de l'article 22 de la loi sur la fonction de police.

camera's. Men mag ook niet uit het oog verliezen dat deze camera's uitsluitend kunnen worden gebruikt in het kader van grote volkstoelopen in de zin van artikel 22 van de wet op het politieambt.

4. Utilisation de caméras de surveillance fixes lors de festivals

4. Gebruik van vaste bewakingscamera's tijdens festivals

4.1. Responsable du traitement

4.1. Verantwoordelijke voor de verwerking

Le responsable du traitement est la personne qui décide d'installer des caméras de surveillance et qui détermine les finalités et les moyens de ce traitement de données à caractère personnel. C'est le responsable du traitement qui va devoir veiller à respecter toutes les prescriptions légales et réglementaires et en être responsable.

De verantwoordelijke voor de verwerking is de persoon die beslist om bewakingscamera's te plaatsen en die de doeleinden en middelen voor de verwerking van persoonsgegevens bepaalt. Het is de verantwoordelijke voor de verwerking die erop zal moeten toezien dat alle wettelijke en reglementaire voorschriften worden nageleefd en hij is hier verantwoordelijk voor.

Lorsque des caméras de surveillance sont installées et utilisées lors d'un festival, le(s) responsable(s) du traitement peu(ven)t être par exemple :

Wanneer bewakingscamera's worden geplaatst en gebruikt tijdens een festival, is de verantwoordelijke voor de verwerking bijvoorbeeld :

- le propriétaire du lieu dans lequel le festival est organisé ;
- le propriétaire du lieu et l'organisateur du festival ;
- l'organisateur du festival et les services de police ;
- ...

- de eigenaar van de plaats waar het festival wordt georganiseerd ;
- de eigenaar van de plaats en de organisator van het festival ;
- de organisator van het festival en de politiediensten ;
- ...

Vu les termes de la définition légale du responsable du traitement (« *la personne physique ou morale, l'association de fait ou l'administration publique* »), la loi permet en effet plusieurs possibilités et notamment que plusieurs personnes associées soient ensemble responsables du traitement. Dans le cas d'un festival, cette manière de travailler peut permettre une meilleure collaboration entre l'organisateur (et son service de sécurité) et les services de police.

Gelet op de bewoordingen van de wettelijke definitie van de verantwoordelijke voor de verwerking (« *de natuurlijke persoon of de rechtspersoon, de feitelijke vereniging of het openbaar bestuur* »), laat de wet immers meerdere mogelijkheden toe, namelijk dat meerdere betrokken personen samen verantwoordelijke voor de verwerking kunnen zijn. In het geval van een festival kan deze manier van werken een betere samenwerking mogelijk maken tussen de organisator (en zijn veiligheidsdienst) en de politiediensten.

4.2. Catégorie de lieu concernée

4.2. Betrokken plaatscategorie

Les caméras de surveillance fixes, installées et utilisées pendant toute la durée d'un festival, peuvent filmer tant l'entrée du lieu où se déroule le festival que l'intérieur de ce lieu. Rappelons que, même si la vidéosurveillance devient presque une habitude, le responsable du traitement doit toujours veiller à n'utiliser les caméras que si c'est nécessaire, de manière

De vaste bewakingscamera's die tijdens de hele duur van een festival worden geplaatst en gebruikt, kunnen zowel de ingang van de plaats waar het festival plaatsvindt, als de plaats zelf filmen. Wij wijzen erop dat, zelfs indien camerabewaking bijna een gewoonte wordt, de verantwoordelijke voor de verwerking er altijd moet op toezien dat de camera's

proportionnée et efficace, et uniquement si d'autres moyens de sécurisation ne suffisent pas. Il s'agit là des principes de bases du respect de la vie privée.

Ces caméras de surveillance utilisées lors de festivals sont-elles soumises aux règles concernant les lieux ouverts ou les lieux fermés ? Cela dépend de la configuration des lieux :

- Si le festival est organisé sur la voie publique, de manière complètement ouverte, sans qu'il n'y ait clairement d'entrée ou de sortie, les règles pour les lieux ouverts devront être suivies ;
- Si le festival est organisé sur un terrain qui, d'habitude, est un lieu ouvert, mais que, pour l'occasion, le périmètre est clairement délimité par des barrières par exemple, que l'on distingue bien une entrée, qu'éventuellement, l'entrée est payante, ce lieu ouvert deviendra, pour la durée du festival, un lieu fermé accessible au public et les règles y afférentes seront d'application ;
- Si le festival est organisé dans un lieu fermé et délimité par des éléments immeubles, il s'agira d'un lieu fermé accessible au public, avec les conséquences légales que cela implique.
- Si des caméras sont installées dans les backstage, elles seront soumises aux règles prévues pour les lieux fermés non accessibles au public.

4.3. Règles à respecter

En fonction de la configuration du lieu où est organisé le festival, on peut donc se trouver face soit à un lieu ouvert, soit à un lieu fermé accessible au public, soit encore, si seuls les backstage sont surveillés par caméras, à un lieu fermé non accessible au public.

En cas de doute, il faut appliquer les règles les plus strictes, à savoir celles prescrites pour les lieux ouverts si l'on hésite entre les catégories 'lieu ouvert' et 'lieu fermé', et celles prescrites pour les lieux fermés accessibles au public, si

slechts worden gebruikt als dit nodig is, naar verhouding en op efficiënte wijze, en alleen maar als andere beveiligingsmiddelen niet volstaan. Het betreft hier de basisprincipes voor de naleving van de persoonlijke levenssfeer.

Zijn de bewakingscamera's die tijdens festivals worden gebruikt, onderworpen aan regels betreffende niet-besloten of besloten plaatsen? Dat hangt af van de plaatsgesteldheid :

- Als het festival op volledig open wijze op de openbare weg wordt georganiseerd zonder dat er een duidelijke ingang of uitgang is, dan zullen de regels voor de niet-besloten plaatsen moeten worden gevolgd ;
- Als het festival wordt georganiseerd op een terrein dat gewoonlijk een niet-besloten plaats is, maar waarvan de perimeter voor de gelegenheid duidelijk is afgebakend met hekken bijvoorbeeld, dat men goed een ingang onderscheidt, dat de inkom eventueel betalend is, dan zal deze niet-besloten plaats voor de duur van het festival een voor het publiek toegankelijke besloten plaats worden en zullen de hierop betrekking hebbende regels van toepassing zijn ;
- Als het festival wordt georganiseerd op een besloten plaats die is afgebakend met onroerende elementen, dan gaat het over een voor het publiek toegankelijke besloten plaats met de wettelijke gevolgen die dat met zich meebrengt.
- Als de camera's backstage geplaatst zijn, zijn deze onderworpen aan de regels die gelden voor de niet voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen.

4.3. Na te leven regels

Op grond van de plaatsgesteldheid waar het festival wordt georganiseerd, kan men dus ofwel te maken hebben met een niet-besloten plaats als met een voor het publiek toegankelijke besloten plaats, of nog, als er alleen backstage camerabewaking is, met een niet voor het publiek toegankelijke besloten plaats.

In geval van twijfel moet men de meest strikte regels toepassen, namelijk de regels die zijn voorgeschreven voor de niet-besloten plaatsen, als men twijfelt tussen de categorieën "niet-besloten plaats" en "besloten plaats", en

l'on hésite entre les deux catégories de lieux fermés (accessible ou non accessible au public). De même si l'on filme tant la partie non accessible au public que celle accessible au public (lieu mixte) au moyen d'un même système, il faut appliquer les règles pour les lieux accessibles au public.

S'il s'agit d'un lieu ouvert, il faudra, avant de pouvoir installer des caméras de surveillance, obtenir un avis positif du conseil communal de la commune où se situe le lieu (cf. point 2. Caméras de surveillance fixes dans les lieux ouverts- avis préalable et consultation du chef de corps). Ce n'est qu'après avoir obtenu cet avis positif que les caméras pourront être installées.

S'il s'agit d'un lieu fermé accessible (ou non) au public, le conseil communal ne devra pas se prononcer sur l'installation de caméras de surveillance.

Dans tous les cas, avant de mettre les caméras de surveillance en service, le responsable du traitement devra déclarer son installation à la Commission de la protection de la vie privée, via le site internet www.privacycommission.be. Dans le champ « Dénomination de l'évènement temporaire » de la déclaration, le responsable du traitement mentionnera les dates du festival, afin de préciser qu'il s'agit là d'une utilisation provisoire de caméras. Si l'utilisation des caméras est récurrente, la déclaration devra être mise à jour, à chaque utilisation. S'il s'agit d'une utilisation unique de caméras dans ce lieu, la déclaration devra être supprimée, après le festival.

Le responsable devra également veiller à informer les personnes qu'elles sont filmées, en apposant de manière clairement visible le pictogramme déterminé par l'arrêté royal du 14 février 2008, aux entrées du festival.

Si pendant la durée du festival, les caméras sont déplacées, il faudra toujours veiller à ce que les pictogrammes soient correctement apposés (les changer de place si nécessaire) et à ce que la déclaration à la Commission de la protection de la vie privée soit correcte.

de regels voorgeschreven voor de voor het publiek toegankelijke besloten plaatsen als men twijfelt tussen de twee categorieën van besloten plaatsen (al dan niet voor het publiek toegankelijk). Op dezelfde wijze, als men zowel het niet voor het publiek toegankelijke deel als het voor het publiek toegankelijke deel filmt (gemengde plaats) door middel van éénzelfde systeem, dan moet men de regels voor de voor het publiek toegankelijke plaatsen toepassen.

Als het een niet-besloten plaats betreft, dan moet men voor het kunnen plaatsen van bewakingscamera's een positief advies krijgen van de gemeenteraad van de gemeente waar zich de plaats bevindt (cfr. punt 2. Vaste bewakingscamera's op de niet-besloten plaatsen- voorafgaand advies en raadpleging van de korpschef). De camera's kunnen pas worden geplaatst nadat dit positief advies is verkregen.

Als het een (al dan niet) voor het publiek toegankelijke besloten plaats betreft, zal de gemeenteraad zich niet moeten uitspreken over de plaatsing van bewakingscamera's.

In alle gevallen zal de verantwoordelijke voor de verwerking, voor de inwerkingstelling van de bewakingscamera's, aangifte moeten doen van de plaatsing bij de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer via de internetsite www.privacycommission.be. In het veld « Benaming van het tijdelijk evenement » van de aangifte zal de verantwoordelijke voor de verwerking de data van het festival vermelden om aan te geven dat het een voorlopig gebruik van camera's betreft. Als er herhaald gebruik wordt gemaakt van camera's, zal de aangifte moeten worden aangepast bij elk gebruik. Als het een enig gebruik van camera's op deze plaats betreft, zal de aangifte na het festival moeten worden geschrapt.

De verantwoordelijke voor de verwerking moet er ook op toezien dat de personen geïnformeerd worden dat ze gefilmd worden door aan de ingangen van het festival op duidelijk zichtbare wijze het bij koninklijk besluit van 14 februari 2008 bepaalde pictogram aan te brengen.

Als de camera's tijdens de duur van het festival verplaatst worden, zal men er altijd op moeten toezien dat de pictogrammen correct worden aangebracht (deze van plaats veranderen indien nodig) en dat de aangifte bij de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer correct is.

Il est recommandé aux responsables du traitement de tenir un dossier complet sur la surveillance par caméras lors du festival, reprenant notamment tous les éléments contenus dans la déclaration ainsi qu'un « plan caméras », de manière à organiser au mieux le service d'ordre lors de l'évènement.

Au niveau de l'utilisation des caméras de surveillance, les règles concernant le visionnage en temps réel différeront selon que l'on sera dans un lieu ouvert ou dans un lieu fermé.

Pour les lieux ouverts, la loi prévoit que le visionnage en temps réel *n'est admis que sous le contrôle des services de police et dans le but de permettre aux services compétents d'intervenir immédiatement en cas d'infraction, de dommage, de nuisance ou d'atteinte à l'ordre public et de guider au mieux ces services dans leur intervention* (article 5, §4). Peu importe qui est le responsable du traitement, les services de police devront toujours superviser le visionnage en temps réel des images, lorsqu'il s'agit d'un lieu ouvert. En outre, seules les catégories de personnes qui seront désignées par arrêté royal pourront effectuer le visionnage. Dans l'attente de cet arrêté royal, les services de police ont le monopole du visionnage en temps réel pour les lieux ouverts.

Pour les lieux fermés, le visionnage en temps réel ne peut également être organisé que *dans le but de permettre une intervention immédiate en cas d'infraction, de dommage, de nuisance ou d'atteinte à l'ordre public*. Mais en ce qui concerne les personnes qui ont accès aux images, la loi prévoit que ce sont uniquement le responsable du traitement et les personnes qui agissent sous son autorité. Il est donc possible que le responsable d'un festival installe des caméras pour surveiller le lieu et organise un visionnage en temps réel des images. Toutefois, si des personnes restent de manière continue derrière des écrans de visionnage, il s'agira d'une activité de gardiennage et ces personnes devront répondre aux conditions de la loi du 10 avril 1990 sur la sécurité privée et particulière : il devra s'agir soit de personnes faisant partie d'un service interne de gardiennage autorisé, soit d'agents de gardiennage membres d'une entreprise de gardiennage autorisée à laquelle le responsable fait appel.

Aan de verantwoordelijken voor de verwerking wordt aangeraden om een volledig dossier bij te houden over de camerabewaking tijdens het festival waarin met name alle elementen van de aangifte zitten, evenals een « cameraplan », om zodoende de ordedienst tijdens het evenement zo goed mogelijk te organiseren.

Wat het gebruik van de bewakingscamera's betreft, zullen de regels betreffende het bekijken van de beelden in real time verschillen al naargelang men zich op een niet-besloten of een besloten plaats bevindt.

Voor de niet-besloten plaatsen voorziet de wet dat het bekijken van beelden in real time *uitsluitend is toegestaan onder toezicht van de politiediensten opdat de bevoegde diensten onmiddellijk kunnen ingrijpen bij misdrijf, schade, overlast of verstoring van de openbare orde en deze diensten in hun optreden optimaal kunnen worden gestuurd* (artikel 5, §4). Ongeacht wie de verantwoordelijke voor de verwerking is, zullen de politiediensten altijd het bekijken van de beelden in real time moeten superviseren wanneer het een niet-besloten plaats betreft. Bovendien kunnen alleen de categorieën personen die bij koninklijk besluit worden aangewezen, de beelden bekijken. In afwachting van dit koninklijk besluit hebben de politiediensten het monopolie van het bekijken van de beelden in real time voor de niet-besloten plaatsen.

Voor de besloten plaatsen kan het bekijken van de beelden in real time uitsluitend georganiseerd worden *opdat de bevoegde diensten onmiddellijk kunnen ingrijpen bij misdrijf, schade, overlast of verstoring van de openbare orde*. Maar wat de personen die toegang hebben tot de beelden betreft, voorziet de wet dat het alleen de verantwoordelijke voor de verwerking en de personen die onder zijn toezicht handelen zijn. Het is dus mogelijk dat de verantwoordelijke van een festival camera's plaatst om toezicht te houden op de plaats en het bekijken van beelden in real time organiseert. Als deze personen evenwel continu achter de schermen blijven om de beelden te bekijken, dan betreft het een bewakingsactiviteit en zullen deze personen moeten beantwoorden aan de voorwaarden van de wet van 10 april 1990 betreffende de private en bijzondere veiligheid: de verantwoordelijk zal een beroep doen op ofwel personen die deel uitmaken van een vergunde interne bewakingsdienst, ofwel bewakingsagenten die lid zijn van een vergunde bewakingsonderneming.

En ce qui concerne l'enregistrement et la conservation des images, les règles sont les mêmes pour toutes les catégories de lieux : les images peuvent être enregistrées uniquement dans le but de réunir des preuves de faits ou d'identifier des personnes (auteurs, perturbateurs de l'ordre public, victimes, témoins). Si elles ne permettent d'atteindre un de ces deux objectifs, elles ne peuvent être conservées plus d'un mois.

J'espère que les recommandations et précisions apportées par la présente circulaire contribueront à une application correcte de la loi caméras, dans le respect de l'équilibre voulu par le législateur entre le droit de la vie privée et les impératifs de sécurité.

La Ministre de l'Intérieur,
Annemie TURTELBOOM

Wat het opnemen en bewaren van de beelden betreft, gelden dezelfde regels voor alle plaatscategorieën: het opnemen van de beelden is uitsluitend toegestaan teneinde bewijzen van feiten te verzamelen of personen te identificeren (daders, verstoorders van de openbare orde, getuigen, slachtoffers). Indien zij er niet in slagen één van deze twee doelen te bereiken, kunnen zij niet langer dan één maand worden bewaard.

Ik hoop dat de in deze omzendbrief aangebrachte aanbevelingen en verduidelijkingen zullen bijdragen tot een correcte toepassing van de camerawet, met inachtneming van het door de wetgever gewenste evenwicht tussen het recht op privacy en de veiligheidsvoorschriften.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
Annemie TURTELBOOM